

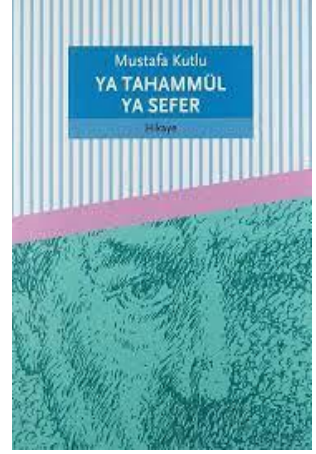
Kayboluş

Ya Tahammül Ya Sefer, Mustafa Kutlu, Dergâh Yayınları,

İstanbul 2018, ISBN 9789759953157

Hatice Kübra Çelik¹

1974 yılında Erzincan'da dünyaya gelen Mustafa Kutlu üç çocuklu bir ailenin en küçüğüdür. Ortaokul yıllarında babasını kaybeden Kutlu annesine yardımcı olmak için yaz aylarında karpuz taşıyarak ve domates dizerek çalışmıştır. O yıllarda başlayan futbola olan ilgisi onu sıkı bir Fenerbahçeli yapmıştır. İlerleyen zamanlarda da devam eden futbol ilgisi Yeni Şafak'ta futbol yazıları yazmasıyla kendini gösterir. Liseyi bitirdikten sonra ressam olmak isteyerek İstanbul'a gider Güzel Sanatlar Akademisine kaydolacakken güzel

sanatlar ortamının kendisine uygun olmayacağını düşünerek Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesine yerleşmiştir. İçindeki resim merakını bu yıllarda devam ettirerek iki arkadaşıyla resim sergisi açmıştır. Üniversitedeyken Hareket dergisi sahibi Ezel Everdi ile karşılaşması sonucu Kutlu'nun desenleri dergide yayımlanmıştır. Ancak Hareket dergisinde Kutlu'nun hikayeleri daha çok ön plana çıkmıştır. 1968 yılında okulu bitirmiş, 1969 yılında evlenmiş ve edebiyat öğretmenliğine başlamıştır. 1979-1982 yıllarında Hareket dergisinin yazı işleri müdürlüğünü yapmıştır. Aynı zamanda hikayeleri birçok dergide yayımlanmıştır. Kutlu, Dergâh yayınlarında da çalışmıştır. Dergâh yayınlarının 100'üncü sayısında dergi çıkarma kararı almıştır. Yeni Şafak'ta futbol yazıları yazan Mustafa Kutlu artık hikayeler yazdığı için okuyucuları tarafından tehditler alsa da yazmaya devam etmiştir. *Yoksulluk İçimizde* (1981) ve *Ya Tahammül Ya Sefer* (1983) ile Türkiye Yazarlar Birliği tarafından "Yılın Hikayecisi" seçilmiş ve 1997 yılında ise "En İyi Dergi Yönetimi"yle ödüllendirilmiştir.

Türk hikayeciliğine farklı bir pencere açan Kutlu'nun sade ve akıcı bir dili vardır. Hikayelerini bir oturuşta yazmıştır. Yazdığı hikayelere ise daha sonra müdahale etmeyi

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Gıda Mühendisliği, hkubracelk@gmail.com

(Bu yazı Young Academia ve Server Genç Hanımlar Derneği iş birliğinde Dr. Kemal Yavuz Ataman yönetiminde "Küresel Düşünme Yazarlık Atölyesi" kapsamında üretilmiştir.)

sevmemiştir. Kutlu için hikayelerinde detay vermek önemli sayılmıştır. Anadolu insanı gibi içe dönük olan yazarın karakterine okuduğumuz eserlerinde de rastlanmıştır. Manevi değerlere önem veren Kutlu her zaman doğallıktan yanadır. Hikayelerinin sonunu beklenmedik bir sürpriz yaparak bitirmez hayatın içinden olmasını önemsemiştir. Kendimizi ve etrafımızda olanları hikayeleriyle daha iyi görmemizi sağlar.

Sefer Başlar

Dini bir yurttan kalan, sınıksız tutundukları davaları etrafında samimi niyetlerle toplanan Murat, Yunus ve Asım'ın yaşamları bizlere sunulmuştur. Bu arkadaşlar yurttan kalan abilerinin izlerinden gitmeye niyet etmişlerdir. Onlar seferdedirler.

İdealleri uğruna hizmet eden, gönüllerde hoş bir ses bırakan gençler ülkenin geleceğini dert edinmiştir. Seferde yapılmak istenen birçok şey vardır. Heyecanla çıkartılan dergiler liseli arkadaşları ile dağılmıştır. Dergileri birçok gönle misafir olmuş, davaları bu gönüllere ev sahipliği yapmıştır. Kaldıkları yurda gelen giden artmış kütüphaneleri dolup taşmış sohbet edilen mescidleri birçok konuk ağırlamıştır. Dava derdi ile çalışmalar yapan arkadaşlar gün gelir her biri farklı alanlarda hayata atılmışlardır.

Seferin Seyri Değişmekte Mi?

Asım Bey patronunun kızı ile evlenir, okur ve akademik kariyer yaparak iyi bir konuma gelir ancak yurttan kaldığı zamanlarda ki Asım değildir artık. Asım Bey'in bir de İlhan isminde oğlu olmuştur. İlhan'ın babası ile arası açıktır. Evinden ayrılarak babasının kaldığı yurttan kendisini bulmuştur. Orada babasının gençliği ile tanışmıştır. Babasının çıkarttığı dergiler ona bir yol çizmiş ve orada Veysel ile dostluk kurmuştur.

Veysel ve İlhan, davasından taviz vermemek için evlenmemiş olan Murat Bey ile tanışmıştır. Murat Bey dava arkadaşı Kerim ile fikir kitapları satmaktadır ancak hayatları bu işleri ile yürümemiştir.

Yunus Bey avukat olmuştur. Müftü kızı olan Neslihan Hanımla evlenmiştir. Yunus Bey kariyer basamaklarını hızla çıkmak istediği için eşiyile toplantılara ve birçok davete katılmaktadır. Siyasete atılarak makam peşinde koşan Yunus Bey eşinden başını açmasını istemiştir. Neslihan Hanım duruma her gece ağlasa da eşine karşı çıkamamıştır.

Yazar, kahramanların hayatın içinde nasıl kaybolduğunu ve bir zaman sınıksız tutundukları ideallerini nasıl yitirdiklerini göstermiştir. Yazar bu durumu eserinde "Bir kere taviz verildi

mi, asla çiğnenmemesi gereken unsurlar bir kere gözden çıkarıldı mı, kalbin aynası bir yerinden çizildi mi, kefareti büyük oluyor...”² diyerek ifade etmiştir.

Sefer yerini tahammül etmeye bırakmış ve tahammül tavizler doğurmuş özden uzaklaşmıştır. Yazar kitabı için “*Ya Tahammül Ya Sefer*, kederle yoğrulmuş bir kitaptır. Saklı yanlarımızı açığa çıkarmıştır. Her hesaplaşma gibi acıtır ruhumuzu.” demiştir. *Ya Tahammül Ya Sefer*, tasavvufi izler taşımakla beraber belki de hayatımıza ayna tutmuştur. Yazar kitapta sade bir dil kullanmış olsa da olay örgüsü yoğun işlenmiştir. Okuyucuya kitabın başlarında “Acaba bir şey mi kaçırdım?” hissiyatı vermektedir ancak devam ettikçe olay örgüsü netleşmiştir. Hikâyenin merak uyandıran yapısı kitabın sonuna kadar sürükleyiciliğini korumuştur.

Sonuç

Yazar, davası için çalışmalar yapan, aynı düşünceyi savunan bir grup genç arkadaşın hayata atıldıktan sonraki yaşantılarında ki değişiklikleri kitabında bizlere sunmuştur. 1970’li yıllarda idealleri için koşuşturan gençler 1980’li yıllarda değişen dönem ve şartlarda ideallerinden tavizler vermiş davalarını unutmuş olan kişilerle karşılaşmıştır. Kitapta herkesin bir davası olması gerektiğini ancak davasını tavizler vermeden savunulması gerektiği anlatılmıştır.

² Mustafa Kutlu, *Ya Tahammül Ya Sefer*, Dergâh Yayınları, İstanbul 1983, s. 111.